
ઘરમાં

આગથી સુરક્ષા

**FIRE
KILLS**

**YOU CAN
PREVENT IT**

આગથી તમારા ઘરનું રક્ષણ કરો

Gujerati

આગથી સુરક્ષા - સૌથી મહત્વની બાબતો

આગથી સુરક્ષા કરવાનું વિચારવાનો સમય નથી?

જો આગથી સુરક્ષાનો વિચાર કરવાનું સમય બગાડવા જેવું લાગતું હોય, તો જેઓ ઘરમાં આગનો ભોગ બની ચૂક્યાં છે તેમને પૂછી જુઓ અને તેઓ તમને કંઈક જુદું જ કહેશે.

તમારા ઘર અને કુટુંબને આગથી સલામત રાખો.

આ પત્રિકા વાંચો અને આગથી સુરક્ષા માટેનાં પાયાનાં પગલાં યાદ રાખવા માટે 'ઘરમાં તપાસ'ની વિગતોનો ઉપયોગ કરો.

વાસ્તવિક ઘટના - બહાનાં મોત નોંતરી શકે છે

21 ઓગસ્ટ 2001 ના રોજ ગ્રેહમ પરિવારના ઘરમાં આગ લાગી હતી. કુટુંબનાં સભ્યો ઉંઘતાં હતાં. એન અને માર્કલ ગ્રેહમ જીવતા બહાર નીકળી ગયા. તેમનાં બે બાળકો એમી (ઉંમર વર્ષ ત્રણ) અને જોશ (ઉંમર વર્ષ પાંચ) ન નીકળી શક્યાં. ગ્રેહમ પરિવારે આગથી

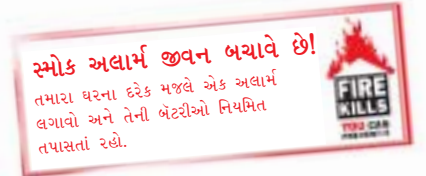
સુરક્ષાનો વિચાર કર્યો હતો. તેમણે નીચે અને ઉપરના માળે પરસાળમાં સ્મોક અલાર્મ પણ નંખ્યાવ્યા હતા, પણ તેમણે બેટરીઓ તપાસી ન હતી.

તમારા ઘરના સ્મોક અલાર્મની બેટરીઓ તમે હમણાં તપાસી જોઈ છે?

સ્મોક અલાર્મ્સ

સ્મોક અલાર્મ ચેતવણી આપતું સાધન છે જે આગ લાગવાના શરૂઆતના તબક્કામાં જ ધુમાડો પકડી પાડી શકે છે. આના લીધે ભાગી નીકળવા માટેનો મૂલ્યવાન સમય તમને મળી રહે છે.

- સ્મોક અલાર્મ £5 જેટલાં સસ્તાં હોય છે અને તે તમને સુપરમાર્કેટો અને હાઈ સ્ટ્રીટ ઉપરનાં સ્ટોરમાંથી મળી શકે છે.

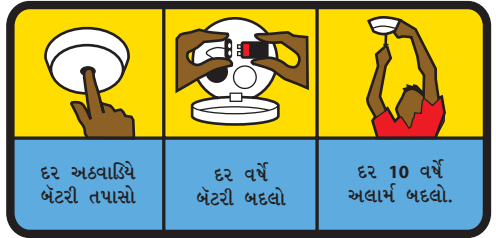

- તમારા ઘરના દરેક મજલે એક સ્મોક અલાર્મ લગાવો, આદર્શ રીતે તે હોલવે કે લેન્ડિંગની છતમાં લગાવવું જોઈએ. રસોડામાં સ્મોક અલાર્મ ન લગાવશો, જ્યાં આકસ્મિક રીતે તે ચાલુ થઈ જઈ શકે.

- તમે 'હશ બટન' સાથેનાં સ્મોક અલાર્મ ખરીદી શકો, જેથી જો ભૂલથી તે ચાલુ થઈ જાય તો તમે તે બંધ કરી દઈ શકો.

- હંમેશાં અઠવાડિયે એક વાર બેટરી તપાસી જુઓ. 10 વર્ષ સુધી ચાલે તેટલી બેટરીવાળાં અલાર્મ પણ મળી શકે છે.

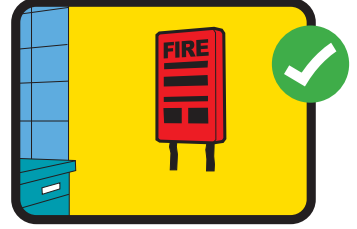

તમારા સ્મોક અલાર્મની જાળવણી કરવાનું ખૂબ જ અગત્યનું છે.

રસોડામાં સલામતી

- હાથ લૂછવાનાં ટાવલો, અવન ગ્લ્સ અને ઢીલાં કપડાં જેવાં સહેલાઈથી આગ પકડી શકે તેવાં ઈલેક્ટ્રિકલ વાયરો અને વસ્તુઓ કૂકર અને ટોસ્ટરથી દૂર રાખો.
- અવન, ટોસ્ટર, હોબ અને ગ્રિલ ચોખ્ખાં રાખો. ખોરાકના ઝીણા ઝીણા ટૂકડા, ચરબી અને તેલ વગેરે જામી જવાથી તે સહેલાઈથી આગ પકડી શકે છે.
- ઈલેક્ટ્રિકનાં વાયરો અને સાધનો પાણીથી દૂર રાખો..

- રસોડામાં એક ફાયર બ્લેન્કેટ મૂકી રાખો તો કેવું? કોઈનાં કપડાંમાં આગ લાગી હોય તો તેમની આસપાસ વીંટાળવા માટે કે નાનકડી આગ બૂઝાવવા તેની ઉપર ઢાંકવા માટે તમે તે વાપરી શકો.

રાંધતી વખતે ત્યાંથી ખસશો નહિ.

તમે ધ્યાન આપવાનું બંધ કરો છો ત્યારે જ આગ લાગે છે.

- જો તમે કોઈ ખોરાક ઊંડા તેલમાં તળી રહ્યાં હો, તો તેને ગરમ તેલમાં મૂકતાં પહેલાં કોરો કરી દો. જો તેલમાંથી ધુમાડો નીકળવા લાગે, તો આંચ બંધ કરી દો અને પેન ઠંડું પડવા દો.

- ચિપ્સ તળવાના પેનમાં ક્યારેય ત્રીજા ભાગ કરતાં વધારે તેલ ન ભરશો.

- ગેસ કૂકરોમાં આંચ સળગાવવા માટે ક્યારેય દીવાસળીઓ કે લાઈટરોનો ઉપયોગ ન કરશો. આ માટે તણખો કરતાં સાધનો વધારે સલામત હોય છે.

- તપેલાંનાં હેન્ડલો, હોબની બહાર ન રહેતાં હોય તેની ખાતરી કરો.

તપેલું આગ પકડી લે તો શું કરવું?

તપેલામાં લાગેલી આગ બુઝાવવાનો પ્રયત્ન તમારે આગ લાગ્યાની શરૂઆતમાં જ અને તમે તેને સલામતીપૂર્વક બુઝાવી શકશો તેની તમને પૂરી ખાતરી હોય તો જ કરવો જોઈએ.

- સલામત હોય તો આંચ બંધ કરી દો. તપેલું તેની જગ્યાએથી હલાવશો નહિ.

- નળના વહેતા પાણીમાં એક કપડું ભીનું કરો, તેને ધ્યાનપૂર્વક નીચોવીને આગ લાગી હોય તે તપેલા ઉપર ઢાંકી દો. તમારી પાસે જો ફાયર બ્લેન્કેટ હોય તો તેને તપેલા ઉપર ઢાંકી દો.

- તપેલા ઉપર ક્યારેય પાણી ફેંકશો નહિ.

જો આગ
લાગી હોય તો....

બહાર નીકળી જાવ
બહાર જ રહો
અને

999

ઉપર ફોન કરો

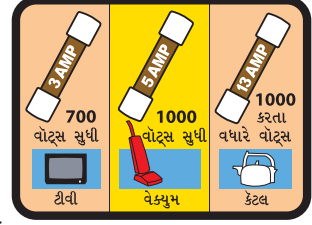
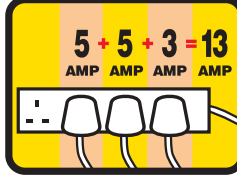
જોખમો ન લેશો

સલામત આગ જેવી કોઈ જ વસ્તુ નથી. આગ સામે લડવા કરતાં આગ લાગતી રોકવાનું તમારા માટે વધારે સારું છે. આગ સામે લડવાનું કામ, આગ બુઝાવનારાં વ્યવસાયિકો ઉપર છોડી દેવાનું જ ઉત્તમ છે.

ઇલેક્ટ્રિકનાં

પ્લગો અને વાયરો

- પ્લગમાંનો ફ્યૂઝ વધુમાં વધુ કેટલા એ.એમ.પી.ઝનું વહન કરી શકે તેમ છે, તે તપાસી જુઓ.

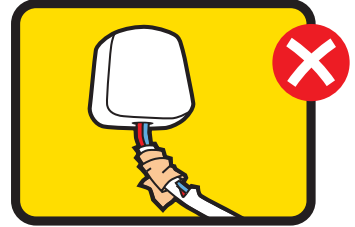

- જો તમારે અડાપ્ટર વાપરવું પડે તેમ હોય, તો જેમાં ફ્યૂઝ નાંખેલો હોય તેવું વાપરો અને કુલ વીજવહન 13 એ.એમ.પી.ઝ કરતાં વધારે ન થવા દેશો. ધ્યાન રાખજો! એક જ કેટલ 13 એ.એમ.પી.ઝ વાપરે છે.
- ગાલીયા કે પાથરણાં (મૅટ્રસ)ની નીચે વાયરો ન મૂકશો.
- કોઈ વાયરો ઢીલા થઈ ગયા હોય અને કોઈ પ્લગ કે સોકેટો કામ ન કરતાં હોય (ખામીવાળાં હોય), જેમ કે બળી ગયાની નિશાનીઓ હોય કે લાઈટો ઝબૂકતી હોય, તો તે તપાસી જુઓ.

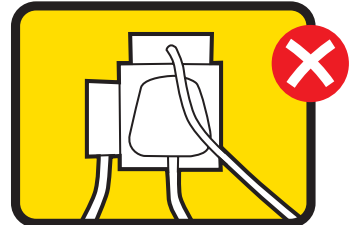
- કોઈ ઘસાઈ ગયેલા કે પટ્ટીઓ મારીને વાપરવામાં આવતા તૂટેલા કેબલો અને વાયરો હોય, તો બદલી કાઢો.

કોઈ ઇલેક્ટ્રિકનાં સાધનો તમે ન વાપરતાં હો તો તેના પ્લગ કાઢી લો.

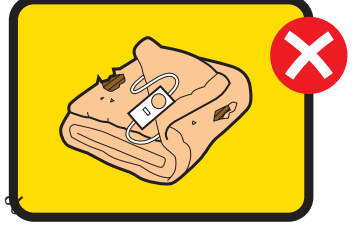

- સોકેટો ઉપર બહુ વધારે વીજવહનનો ભાર ન આવવા દેશો - એક સોકેટમાં એક જ પ્લગ વાપરો.

ઈલેક્ટ્રિક ધાબળા

- ધાબળા વાળેલા ન રાખશો. તેની અંદરનું વાયરીંગ સલામત રાખવા માટે તે સપાટ પાથરીને કે ગોળ વીંટાળીને મૂકો.
- જો ધાબળામાં આખી રાત ઉપયોગ કરવા માટે સલામતીના થર્મોસ્ટેટ નિયંત્રણો લગાવેલાં હોય, તો તે આખી રાત ચાલુ રાખો. તે સિવાય, તમે પથારીમાં સૂવા જાવ તે પહેલાં તેનો પ્લગ કાઢી નાંખો.

પોર્ટેબલ હીટરો

- હીટરો હંમેશાં એવી રીતે રાખો કે જેથી તેનો પાછળનો ભાગ દીવાલની સામે રહે, અને આગળનો ભાગ રૂમમાં સામે રહે. શક્ય હોય, તો તે પડી ન જાય તે માટે તેને કોઈ વસ્તુ દ્વારા દીવાલ સાથે લગાવી દો.
- પડદાં અથવા ફર્નિચરની વસ્તુઓની પાસે હીટરો ન મૂકશો, અને કપડાં સૂકવવા માટે તો ક્યારેય તેનો ઉપયોગ કરશો નહિ.

લાઈટો

- લાઈટો અને બલ્બ પડદા અને કાપડની બીજી વસ્તુઓની નજીક મૂકશો નહિ.

તમારા ફર્નિચર ઉપર આગથી પ્રતિકાર માટેનું કાયમી લેબલ લગાવેલું હોય એ તપાસી જુઓ.

RESISTANT

સિગરેટો

સિગરેટના કારણે લાગતી આગમાં, દર ત્રણ દિવસે એક વ્યક્તિનું મૃત્યુ થાય છે.

- તમે ઘેનમાં હો, ડોક્ટરે લખી આપેલી દવાઓ લેતાં હો અથવા તમે દારુ પીધો હોય, તો સિગરેટ પીતી વખતે વધારે સાવચેત રહો. તમને બહુ સહેલાઈથી ઉંઘ આવી જશે અને સિગરેટ હજુ સળગી રહી હોવાનું તમને ધ્યાન પણ નહિ રહે.

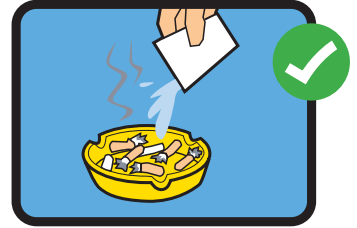

- પથારીમાં ક્યારેય સિગરેટ પીશો નહિ. સહેલાઈથી ઉંઘ આવી જશે અને પથારી સળગી ઉઠશે.

તમે ધારો છો તેના કરતાં તે ઘણું વધારે ગરમ છે - સિગરેટો **700°** સેન્ટીગ્રેડ કરતાં વધારે તાપમાને સળગી શકે છે.

- હંમેશાં યોગ્ય એશટ્રેઝ વાપરો.
- તમે સિગરેટ બુઝાવો ત્યારે તે બરાબર બુઝાઈ ગઈ હોવાની ખાતરી કરો.

- જવાબદારી લો અને દિવાસળીઓ તથા લાઈટરો બાળકોની પહોંચથી બહાર રાખો.

મીણબત્તીઓ

સળગાવેલી મીણબત્તીઓ બીજી બધી આગની જવાબાની જેમ જ ગણો.

- તે ક્યારેય કોઈની હાજરી વગર ન રાખશો.
- રાત્રે તે સંપૂર્ણ બુઝાવી દો.

- ફર્નિચરની વસ્તુઓ, કાપડ, પડદા વગેરે જેવી આગ પકડી શકે તેવી કોઈ પણ વસ્તુથી મીણબત્તીઓ દૂર રાખો.

- મીણબત્તીઓ અને ટી લાઈટોથી ટેલિવિઝનના ઉપરનો ભાગ કે બાથ ટબ જેવી પ્લાસ્ટિકની સપાટીઓ બળી જઈ શકે છે. આગની અસર ન થાય તેવી સપાટી ઉપર જ હંમેશાં તે મૂકવાની ખાતરી કરો.

આગ લાગવા માટે માત્ર એક જ પળ બેધ્યાન થવાનું પૂરતું છે - મીણબત્તીઓ બાળકો અને પાલતૂ પ્રાણીઓની પહોંચથી દૂર રાખો.

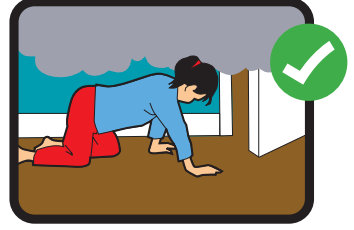
તૈયાર રહો - પહેલેથી વિચાર કરી રાખો

- આગ લાગે તો શું કરવું અને સલામત રીતે કેવી રીતે બહાર ભાગી નીકળવું, તેની તમારા કુટુંબના બધા જ સભ્યોને ખબર હોય તેની ખાતરી કરો.
- બહાર નીકળી જવા માટેના તમારા રસ્તા વિચારી રાખો અને બહાર નીકળવાના માર્ગોમાં કોઈ અંતરાયો ન રાખો.
- બારણાં અને બારીઓની ચાવીઓ હાથવગી રાખો.

આગ શરૂ થઈ જાય તો શું કરવું

- જો ધુમાડો નીકળતો હોય, તો જમીનની નજીક જ્યાં હવા ચોખ્ખી હોય ત્યાં નીચા નમીને રહો.
- શાંત રહેવાનો પ્રયત્ન કરો. શક્ય તેટલી ઝડપથી બધાંને બહાર કાઢી લો - તપાસ કરવામાં કે કિંમતી ચીજવસ્તુઓ બચાવવામાં સમય ન બગાડશો.

તમારાં કપડાંમાં આગ પકડાઈ જાય તો...

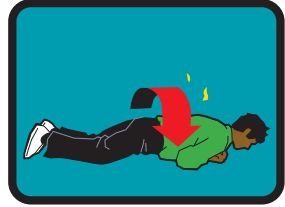
- આસપાસ દોડાદોડી ન કરશો.
- જમીન ઉપર સૂઈ જઈને આળોટો.
- કોટ, ધાબળો કે જો નજીકમાં મળી શકે તેમ હોય તો ફાયર બ્લેન્કેટ જેવી કોઈ ભારે વસ્તુથી આગની જ્વાળાઓ બંધ કરવાનો પ્રયત્ન કરો.

ઊભા રહો!

નીચે સૂઈ જાવ!

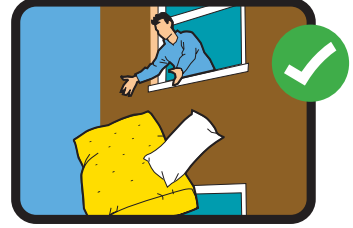
આળોટો!

બહાર ભાગી નીકળવાના રસ્તા બંધ થઈ જાય તો...

- તમે બારી ન ખોલી શકો - તો બારીના નીચેના ખૂણેથી કાચ તોડી નાંખો. ટાવલ કે ધાબળા વડે ધારદાર અણીઓ ઉપરથી કાચ ખંખેરીને સુરક્ષિત કરી દો.

- જો તમે નીચેના કે પહેલા માળે હો, તો બારીમાંથી બહાર નીકળી જાવ. નીચે પડો ત્યારે વાગે નહિ તે માટે, પહેલાં નીચે ચાદરો, તકિયા વગેરે જેવી વસ્તુઓ ફેંકો અને નીચા નમીને બહાર નીકળો. ફૂદકો મારશો નહિ!

- તમે બહાર નીકળી શકો તેમ ન હો, તો બધાંને એક રૂમમાં ભેગાં કરી દો, બારી અને કદાચ ફોન પણ હોય તેવો રૂમ હોય, તો વધારે સારું. ધુમાડો અંદર આવતો અટકાવવા માટે બારણાંની ધારો આગળ ચાદરો, તકિયા વગેરે મૂકી દો.

- તમે મકાનમાંથી બહાર નીકળો એટલે તરત જ 999 ઉપર ફોન કરો. મોબાઈલ ફોનથી અથવા પાડોશીના ઘરે જઈને ફોન કરો.

કોઈ પણ કારણોસર અંદર પાછા જશો નહિ.

બહાર ઊભા રહીને ફાયર બ્રિગેડ આવવાની રાહ જુઓ.

ઘરમાં તપાસ

ઘરમાં લાગતી મોટાભાગની આગ તમે પહેલેથી રોકી શકો છો. તમારા પોતાના ઘરમાં આગથી સલામતી વિશે વિચાર કરવા માટે ઘરમાં તપાસ કરવાની નીચે આપેલી યાદીનો ઉપયોગ કરો. પાયાની વાતો તમને યાદ કરાવવા માટે તેને હાથવગી રાખો. તે કદાચ સામાન્ય બુદ્ધિની બાબતો લાગશે, પણ તે તમારું જીવન બચાવી શકે છે.

પાયાની ઘરગથ્થુ બાબતો

મોડું થાય ત્યાં સુધી રાહ ન જુઓ! તમને સમસ્યા દેખાય તો હમણાં જ તેનો ઉકેલ લાવો.

સ્મોક અલાર્મ

ઘરના દરેક મજલે તમે સ્મોક અલાર્મ લગાવેલું છે?

ગયા અઠવાડિયે તમે તેની બેટરી તપાસી હતી?

ગયા વર્ષે તમે તેની બેટરી બદલી છે?

ઈલેક્ટ્રિક વસ્તુઓ

દરેક દીવાલના એક સોકેટમાં તમે એક જ પ્લગ નાંખેલો છે?

તમારે અડાપ્ટર વાપરવું પડે તેમ હોય, તો તેનાથી ચાલતાં સાધનો કુલ 13 એ.એમ.પી.ઝ કરતાં ઓછા વહનથી ચાલે છે?

તમારા વીજળીના ફ્યૂઝ તમારાં સાધનો માટે યોગ્ય દરના છે?

કોઈ ઢીલા થઈ ગયેલા કે પટ્ટી મારીને વાપરવામાં આવતા વાયરો અને કેબલો તમે બદલ્યા છે?

કોઈ પ્લગ કે સોકેટોમાં બળી ગયાની નિશાનીઓ થયેલી છે?

રસોડામાં અગત્યની બાબતો

તમારું ફૂકર, ટોસ્ટર અને ગ્રિલ પેન્સ ચોખ્ખાં છે?

ઈલેક્ટ્રિકના વાયરો કે હાથ લૂછવાના ટાવલો કે કપડાં વગેરે જેવી આગ પકડી શકે તેવી વસ્તુઓ તમે ફૂકર કે ટોસ્ટરથી દૂર મૂકેલાં છે?

સામાન્ય જોખમો

પડદાની અને સહેલાઈથી આગ પકડી શકે તેવી બીજી વસ્તુઓની નજીકમાં લાઈટો ન હોય તે તમે તપાસી જોયું છે?

દીવાસળીઓ કે લાઈટરો તમે બાળકોની પહોંચથી દૂર રાખો છો?

કાપડના આવરણવાળા તમારા બધા જ ફર્નિચર ઉપર આગથી પ્રતિકારનું લેબલ લગાવેલું છે?

રાત્રે તપાસવાની છેલ્લી એક વાત

રાતના સમય દરમ્યાન આગથી તમારું મૃત્યુ થવાની કે તમને ઈજા થવાની શક્યતાઓ ઘણી વધારે રહે છે - રાત્રે સૂવા જતાં પહેલાં તમારા ઘરમાં તપાસ કરવાની ટેવ પાડો.

- તમે વાપરતાં ન હોય તેવાં ઈલેક્ટ્રિકલ સાધનોની સ્વિચો બંધ કરીને તેના પ્લગ કાઢી નાંખો.
- ફૂકર બંધ કરેલું છે કે નહિ તે તપાસી લો.
- કપડાં ધોવાનું મશીન ચાલુ ન રાખશો.
- હીટરો બંધ કરી દો અને ફાયર ગાર્ડ્સ (આગનાં સુરક્ષિત આવરણો) લગાવી દો.
- મીણબત્તીઓ અને સિગરેટો બરાબર બુઝાવી દો.
- અંદરનાં બારણાં બંધ કરી દો.

નિયમિત તપાસ અને જાળવણી

દર અઠવાડિયે: -તમારા સ્મોક અલાર્મની બેટરી તપાસી જુઓ.

દર વર્ષે: -તમારા સ્મોક અલાર્મની બેટરી બદલો;
-તમારા બોઈલરની સર્વિસ કરાવો; અને
-કોઈ મોટાં ઈલેક્ટ્રિકલ સાધનો હોય તો તેમની સર્વિસ કરાવો.

દર 10 વર્ષે: -તમારું સ્મોક અલાર્મ બદલી નાંખો.

હોશિયાર બનો!

તમારું જીવન બચાવી શકે તેવી માહિતી.

સાધનસજ્જ બનો!

તમારી પોતાની સલામતીમાં રોકાણ કરો.

બહાર નીકળી જાવ!

યોજના કરી રાખો. તૈયાર રહો.

‘હોશિયાર બનો! સાધન સજ્જ બનો! બહાર નીકળી જાવ!’ નામની આગથી સુરક્ષા વિશેની શ્રેણીબદ્ધ પત્રિકાઓમાંની આ એક પત્રિકા છે, જે તમારા સ્થાનિક ફાયર બ્રિગેડ પાસેથી મળી શકશે. આ શ્રેણીની બીજી પત્રિકાઓ, આગથી બચવા માટેનાં સાધનો, માતાપિતા અને બાળકો માટે આગથી સુરક્ષા અને જેમને જોવાની તકલીફ અથવા હરવા ફરવાની મુશ્કેલી હોય તેવાં લોકો માટે વધારાની માહિતી પૂરી પાડે છે.

તેનાં ભાષાંતરો તેમજ બીજાં સ્વરૂપો પણ મળી શકે છે.

ડેપ્યુટી પ્રાઈમ મિનિસ્ટરની ઓફિસ દ્વારા પ્રકાશિત. © ક્રાઉન કોપીરાઈટ 2003. ગ્રાહક વપરાશ બાદના કચરામાંથી 75% અને 25% ઈએક્સી પલ્પમાંથી બનેલા કાગળ ઉપર, યુ.કે.માં એપ્રિલ 2003 માં મુદ્રિત (03DOC01123)

પ્રોડક્ટ કોડ: Fire main 03gu

વધારે માહિતી માટે www.firekills.gov.uk ઉપર અમારી વેબસાઈટની મુલાકાત લો.